

## 15.-28. januar 2020

Tirsdager og torsdager klokken 19 – 21 i Møysalen på UNIS, Forskningsparken

Seminarer er åpnet for alle.

**Onsdag 15. januar (NB! Merk dag):**

### Hva vi har lært om isbjørnen på Svalbard?

Norsk polarinstitutt har fanget og merket isbjørn på Svalbard hver vår siden 1987. Her fortelles det om hva isbjørnstudiene har lært oss om isbjørnenes økologi. Det vil fokuseres på hva data fra satellittthalsbånd og dataloggere festet til øremerke har tilført av kunnskap.

**v/ seniorforsker Jon Aars, Norsk Polarinstitutt**

### Servering av varmat, kaffe og kaker. Drikke til salgs.

v/ Svalbard Catering

**Torsdag 16. januar:**

### Rom for Norge - Hvordan er romvirksomhet bra for Svalbard?

Romvirksomhet har en stor og økende betydning for Norge. Norge er liten i befolkning, men svært stort i areal og er det land der folkene bor nærmest en pol. Dette gir utfordringer med avstander, vær og mørke. Disse forholdene er dratt til det ekstreme her på Svalbard. Hvilken nytte har vi av å bruke rommet her på kanten av sivilisasjonen og hva gjør det direkte for oss i Longyearbyen?

**v/ fagdirektør Bo Andersen, Norsk Romsenter**

### Opprydningen i Sveagrava - Fra gruveby til museum?

I forbindelse med opprydding etter gruvevirksomheten i Sveagrava og Lunckefjell, har det vært gjennomført en storstilt kartlegging av kulturminner i området. Sysselmannen har i samarbeid med Svalbard museum gjort et omfattende dokumentasjonsarbeid av de sporene som ligger igjen etter 100 års gruvehistorie. I tillegg har Stor Norske og NIKU dokumentert hele samfunnet ved bruk av laserskanning. I dette foredraget får du smakebiter fra resultatene. For hva er det egentlig som kommer til å stå igjen i Svea?

**v/ kulturminnerådgiver Lise Loktu, Sysselmannen på Svalbard**

**Tirsdag 21. januar:**

### Ekspløsjonen

Om ettermiddagen lørdag 3. januar 1920 løp det inn et il-telegram til Store Norskes hovedkontor i Kristiania. Telegrammet meddelte kort at det et halvt døgn tidligere hadde inntruffet en gruveeksplosjon i Gruve 1, som trolig hadde berøvet 26 mann livet. I dette foredraget tar Peter Brugmans for seg den største gruveulykken i Store Norskes historie. Han forteller om hva som skjedde, om redningsarbeidet og tiden etter ulykken. Han kaster også lys over årsaken til eksplosjonen.

**v/Peter Brugmans, avdelingsdirektør ved Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard**

### Lyden av Svalbard

Hvert år kommer titusener av fugler tilbake til Svalbard fra sine overvintringsplasser lengre sør. Bli bedre kjent med stemmene

og lydene som fyller Svalbardnaturen og gir liv til landskapet i noen hektiske sommermåned. Norsk Polarinstitutt har startet arbeidet med å utforme et lydarkiv for å bevare Svalbardlydene for fremtiden.

**v/ seniorrådgiver Stein Ø. Nilsen, Norsk Polarinstitutt og Tone Malm**

**Torsdag 23. januar:**

### Svalbard-omstilling og storpolitikk

Hvorfor norsk tilstedeværelse er så viktig — samt hvorfor det er så vanskelig å finne nye aktiviteter og næringer som passer med norsk Svalbard-politikk. Forhåpentligvis oppklarende for de som sliter med å forstå de skrevne så vel som uskrevne rammene for næringsliv på øygruppen.

**v/professor Torbjørn Pedersen, Nord Universitet**

### Pomorene på Svalbard

Pomorene etterlot seg mange kulturminner på Svalbard. Det er registrert rester etter 70-80 russiske fangststasjoner, godt spredt over hele øygruppen. Hvem var så disse fangstfolkene og hvorfra kom de? Hva forteller eksisterende skriftlige kilder og folklore oss om pomorenes fangst på Svalbard og de registrerte kulturminnene der.

**v/rådgiver Anastasia Gorter, Svalbard Museum**

**Tirsdag 28. januar:**

### SAR (søk og redning) på Svalbard

Sysselmannen har, som politimyndighet på Svalbard, ansvar for å organisere og lede den lokale redningsinnsatsen på øygruppa. Med lang avstand til nærmeste bistand på fastlandet, er det viktig at SAR-beredskapen og kompetansen på de som utøver denne tjenesten har en høy standard. Sysselmannen har stort fokus på denne tjenesten, noe som forklarer de store ressursene og den høye øvingsaktiviteten. I dette foredraget får vi en innsikt i redningsarbeidet og eksempler fra tidligere redningsaksjoner.

**v/overbetjent Ole Jakob Malmo, Sysselmannen på Svalbard**

### Sikkerhet på tur

Svalbardnaturen byr på spektakulære opplevelser og spesielle sikkerhetsutfordringer. Vi må i tillegg forholde oss til raske endringer i naturmiljøet som følge av endrede klimatiske forhold. Gode kunnskaper og holdninger, samt riktig utstyr er derfor avgjørende for at turen skal kunne gjennomføres på en trygg og god måte. Seminarer vil forsøke å gi en oversikt og introduksjon til hvordan vi kan forholde oss til de viktigste faremomentene knyttet til turer i Svalbardnaturen, samt presentere utstyr som anses som nødvendig for å ta vare på seg selv og andre.

**v/ HMS-direktør Fred Skancke Hansen, UNIS**

